

1306

INSTYTUT TURYSTYKI
WARSZAWA

RUCH TURYSTYCZNY W EUROPIE
I DO EUROPY

Opracowała:
Maria Byszewska-Korbel

Warszawa, grudzień 1992

BIBLIOTEKA IV
Archiwum Prac
Naukowo-Badawczych

A-1306

Praca wykonana na zlecenie Urzędu Kultury Fizycznej
i Turystyki (R - 1.2.)

Niniejsze opracowanie obrazuje ruch turystyczny w Europie i do Europy. Podstawowym celem pracy jest pokazanie głównych trendów i tendencji występujących w ruchu turystycznym w Europie i do Europy w ostatnich latach ze szczególnym uwzględnieniem 1991 roku. Zobrazowane zostały główne kierunki ruchu turystycznego w Europie i do Europy według regionów i krajów.

Praca zawiera dane dotyczące wielkości i struktury ruchu turystycznego w Europie na tle turystyki światowej oraz charakterystykę ruchu turystycznego w Europie.

1. RUCH TURYSTYCZNY W EUROPIE NA TLE ŚWIATA.

Europa to największy rynek turystyczny na świecie. W tym regionie koncentruje się większość światowego ruchu turystycznego. Europa odgrywa ciągle jeszcze zdecydowanie dominującą rolę w turystyce światowej, koncentrując prawie 2/3 przyjazdów światowych.

Wiele wskazuje jednak na to, że w najbliższych latach stan ten ulegnie zmianie w wyniku powstania wspólnego rynku krajów EWG, choć region ten z pewnością nie straci prymatu. Udział Europy w światowym rynku turystycznym od 1960 roku stopniowo się zmniejszał z 72.7% przyjazdów światowych do 61.8% w 1991 roku na rzecz regionu Azji i Pacyfiku.

Rok 1991 był trudny dla turystyki w Europie, ponieważ region ten podobnie jak cały świat odczuł skutki wojny w Zatoce Perskiej, niepokoje, a potem wojnę domową w Jugosławii jak i recesję gospodarczą w głównych państwach generujących popyt.

W 1991 roku w Europie zanotowano 277,4 mln przyjazdów turystów zagranicznych. W roku tym po raz pierwszy od 1981 roku w Europie zanotowano spadek przyjazdów turystów zagranicznych o 2%.

Tab.1) TURYSTYKA MIĘDZYNARODOWA W EUROPIE I NA SWIECIE
W LATACH 1980-1991.

LATA	SWIAT	TEMPO WZR(%)	EUROPA	TEMPO WZR(%)
PRZYJAZDY (MLN)				
1980	287.9	4.0	188.7	-1.7
1981	289.7	0.6	188.1	-0.3
1982	289.4	-0.1	189.8	0.9
1983	293.5	1.4	191.8	1.1
1984	320.8	9.3	206.6	7.7
1985	330.5	3.0	213.0	3.1
1986	340.9	3.2	217.2	2.0
1987	367.4	7.8	232.2	6.9
1988	392.8	6.9	241.9	4.1
1989	427.7	8.9	269.4	11.4
1990	454.9	6.4	283.1	5.1
1991*)	448.5	-1.4	277.4	-2.0

*) dane szacunkowe

Zródło: dane WTO

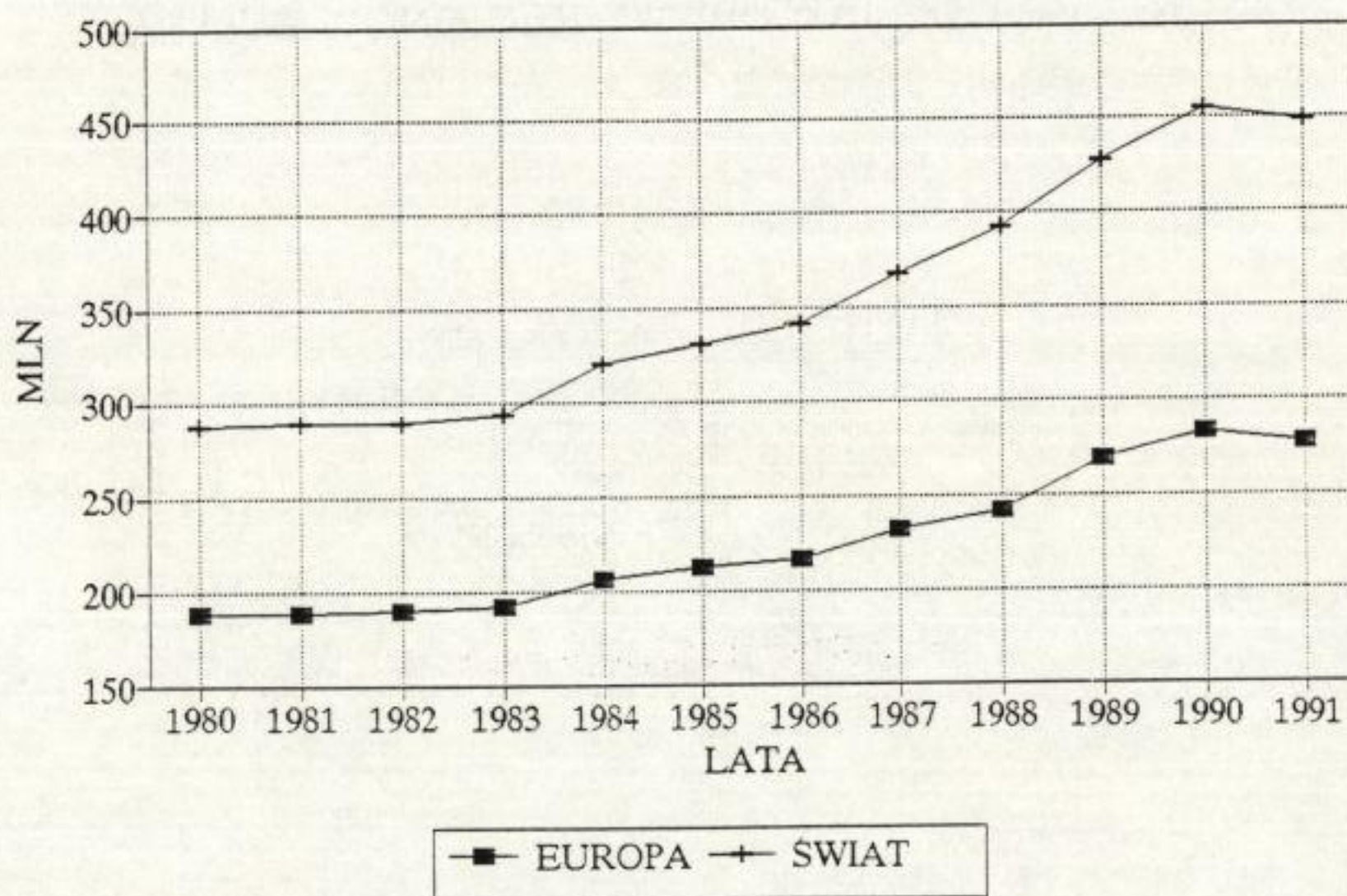
Tab.2) UDZIAŁ REGIONOW SWIATA W TURYSTYCE MIĘDZYNARODOWEJ
PRZYJAZDY (%%)

REGIONY SWIATA	1950	1960	1970	1980	1991
AFRYKA	2.1	1.1	1.5	2.5	2.9
AMERYKI	29.6	24.1	23.0	21.3	21.5
BL.WSCH.	0.8	0.9	1.2	3.0	1.6
AZ.W/PAC.	0.8	1.0	3.0	6.8	11.5
EUROPA	66.6	72.7	70.8	65.6	61.8
AZJA PD	0.2	0.3	0.6	0.8	0.7
SWIAT	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Zródło: dane WTO

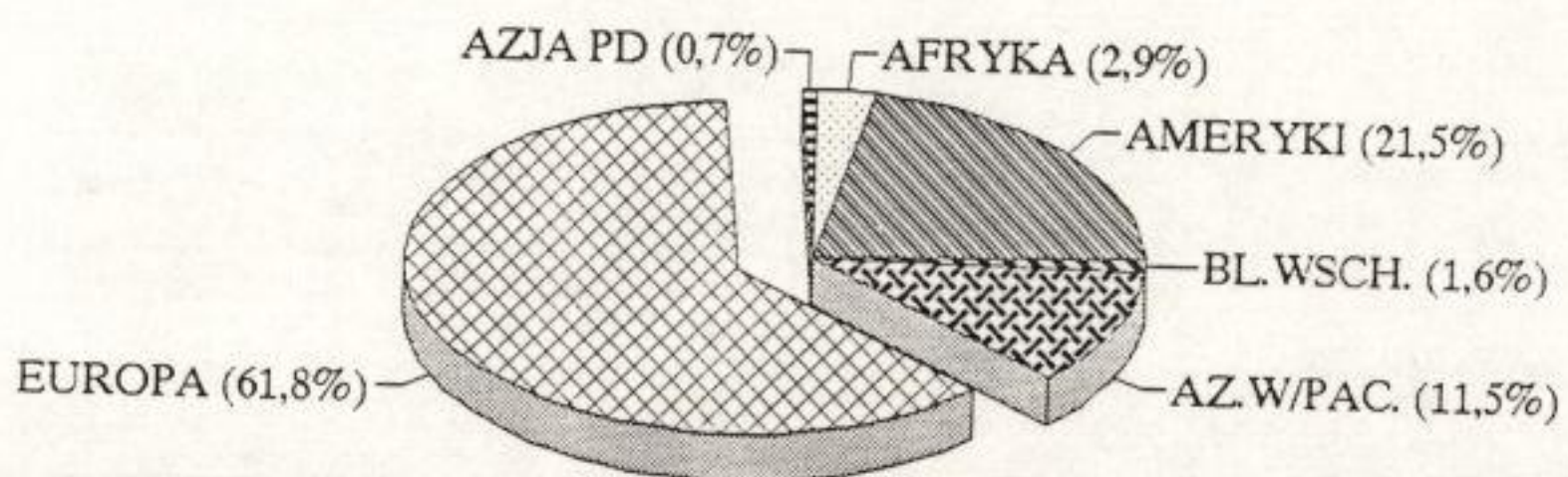
Rys. 1)

TURYSTYKA W EUROPIE I NA ŚWIECIE PRZYJAZDY W LATACH 1980 - 1991

Rvs. 2)

STRUKTURA PRZYJAZDÓW WG REGIONÓW ŚWIATA 1991

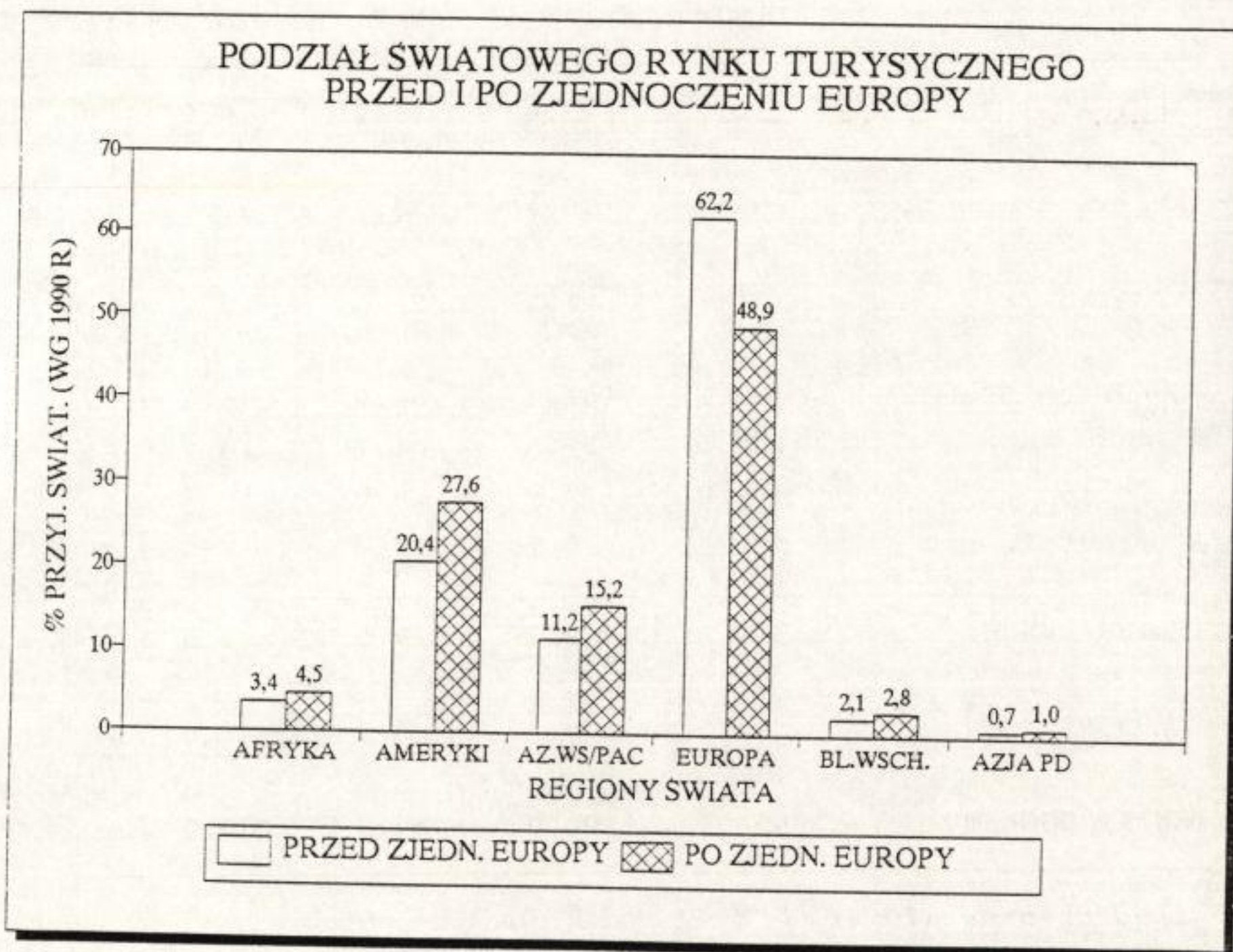

Tab.3) SWIATOWY RYNEK TURYSTYCZNY PRZED I PO UTWORZENIU
WSPOLNEGO RYNKU EUROPEJSKIEGO WG DANYCH Z 1990R.

REGIONY SWIATA	PRZED ZJEDN.EUROPY		PO ZJEDN.EUROPY	
	PRZYJAZDY (MLN)	% PRZYJ. SWIAT A	PRZYJAZDY (MLN)	% PRZYJ. SWIATA
AFRYKA	15.2	3.4	15.2	4.5
AMERYKI	92.7	20.4	92.7	27.6
AZJA WS./PAC.	51.1	11.2	51.1	15.2
EUROPA	283.1	62.2	164.0	48.9
*EWG	180.8	39.8	61.7	18.4
*EFTA	36.0	7.9	36.0	10.7
*INNE	66.3	14.6	66.3	19.8
BLISKI WSCH.	9.5	2.1	9.5	2.8
AZJA PD	3.2	0.7	3.2	1.0
SWIAT OGOŁEM	454.9	100.0	454.9	100.0

Zródło: dane WTO

Rvs. 3)

2. CHARAKTERYSTYKA RYNKU TURYSTYCZNEGO EUROPY

W 1991 roku w Europie, po raz pierwszy od 1981 roku, zanotowano spadek liczby przyjazdów turystów zagranicznych. Złożyło się na to wiele przyczyn. Wojna w Zatoce Perskiej oraz recesja gospodarcza w USA spowodowały rezygnację mieszkańców USA z wyjazdów do Europy. Odbiło się to również na przyjazdach z Japonii. Przyjazdy z USA do Hiszpanii, Włoch oraz Francji spadły w 1991 roku o około 20%, natomiast przyjazdy z Japonii spadły we Francji o ponad 30%, w Hiszpanii ponad 20%, a we Włoszech ponad 10%.

Ponadto główną przyczyną spadku liczby przyjazdów była wojna domowa w Jugosławii. Negatywne skutki tego konfliktu odczuła nie tylko sama Jugosławia, ale również inne kraje położone na Bałkanach - Grecja i Bułgaria, ponieważ w tych krajach również zanotowano spadek przyjazdów turystów zagranicznych. W 1991 roku liczba przyjazdów turystów zagranicznych do Jugosławii spadła o 81% w porównaniu do 1990 roku z poziomu 7.9 mln do 1.4 mln.

Spośród subregionów Europy największy udział w recepcji całego regionu w roku 1991 miały: Europa Zachodnia (40.9% przyjazdów) oraz Europa Południowa (31.9%). W następnej kolejności można wymienić Europę Wschodnią (18.1%) oraz Europę Północną (9.2%).

W turystyce międzynarodowej w Europie największe znaczenie ma ruch turystyczny odbywający się między krajami tego regionu. W 1989 roku udział turystów europejskich w przyjazdach do Europy wynosił 84.7%. W następnej kolejności należy wymienić turystów z Ameryk (1989 - 7.7%). Przyjazdy z pozostałych regionów świata stanowiły tylko niewielki odsetek w ogólnej liczbie przyjazdów w Europie.

Jeśli chodzi o kraje europejskie, które przyjeły najwięcej turystów zagranicznych w 1991 roku to kolejność pierwszej ósemki jest prawie identyczna jak w 1981 roku. Uwagę zwraca jedynie awans Węgier z miejsca siódmego na czwarte. Pierwsze trzy kraje: Francja, Hiszpania i Włochy skoncentrowały 42.5% wszystkich przyjazdów w Europie. W tej klasyfikacji Polska plasuje się na piętnastym miejscu z liczbą 3.8 mln przyjazdów. Liczba ta jest w szacunkach WTO znacznie zaniżona, ponieważ w 1991 granice Polski przekroczyło 36.8 mln cudzoziemców.

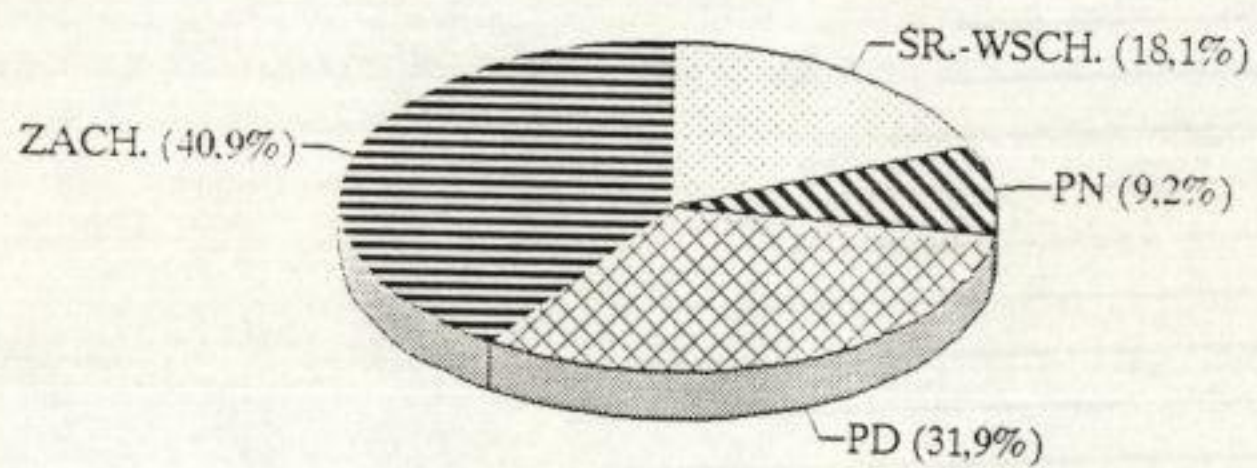
Tab.4) TURYSTYKA MIĘDZYNARODOWA W EUROPIE W 1991 ROKU
(PRZYJAZDY)

SUBREGIONY	PRZYJAZDY	91/90	TEMPO WZR	STR.REG.
EUROPY	(TYS.)	(%)	1981-91	1991(%)
EUROPA ŚROD.-WSCH.	50 220	-0.1	3.0	18.1
EUROPA POŁNOCNA	25 466	-4.5	4.1	9.2
EUROPA POŁUDNIOWA	88 370	-5.7	3.6	31.9
EUROPA ZACHODNIA	113 330	0.7	4.7	40.9
-----	-----	-----	-----	-----
EUROPA OGÓŁEM	277 386	-2.0	4.0	100.0

Źródło: dane WTO

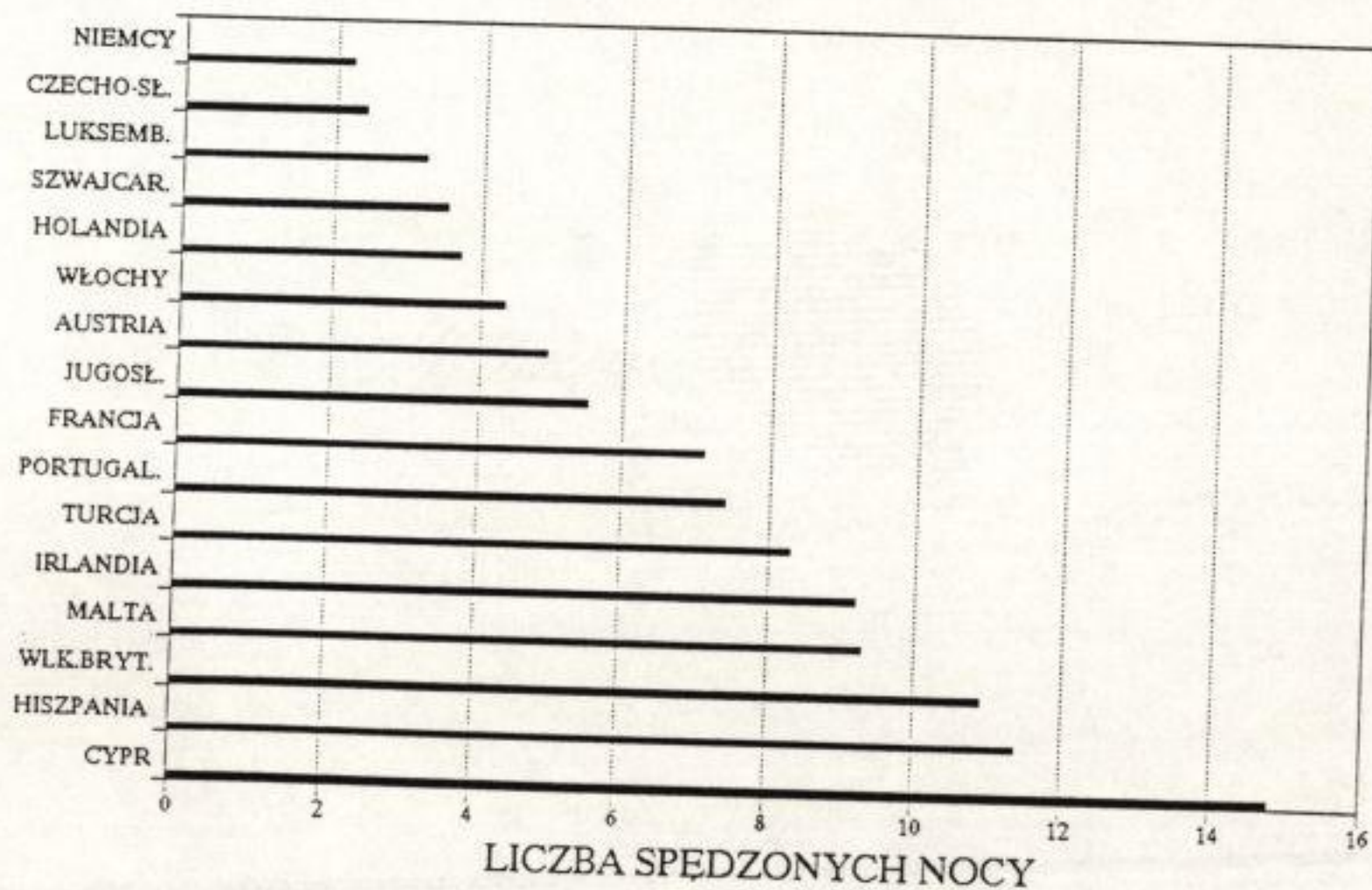
Rvs. 4)

UDZIAŁ SUBREGIONOW EUROPY W TUR. ZAGR.
STRUKTURA PRZYJAZDOW W 1991 R.

Rvs.5)

ŚREDNIA DŁUGOŚĆ POBYTU TURYSTÓW ZAGR.
W WYBRANYCH KRAJACH EUROPY W 1990 R.

Tab.5) KRAJE EUROPEJSKIE PRZYJMUJĄCE NAJWIECEJ TURYSTÓW
ZAGRANICZNYCH W LATACH 1981-1991

NR KOL.		PRZYJAZDY W TYS.		NR KOL.	TEMPO WZR	%PRZYJ. EUR.	
1991	KRAJE	1991	1981	1981	1981-1991	1991	1981
1	FRANCJA	55731	31340	1	5.9	20.1	16.7
2	HISZPANIA	34347	24742	2	3.6	12.7	13.2
3	WŁOCHY	26840	20036	3	3.0	9.7	10.7
4	WEGRY	21860	10450	7	7.7	7.9	5.6
5	AUSTRIA	19092	14241	4	3.0	6.9	7.6
6	WŁK.BRYTANIA	16805	11453	5	3.9	6.1	6.1
7	NIEMCY	15635	11120	6	3.5	5.6	5.9
8	SZWAJCARIA	12950	9383	8	3.3	4.7	5.0
9	PORTUGALIA	8814	3021	13	11.3	3.2	1.6
10	CZECHO-SŁOW.	8200	4787	12	5.5	3.0	2.5
11	GRECJA	8036	5094	11	4.7	2.9	2.7
12	HOLANDIA	5843	2846	14	7.5	2.1	1.5
13	TURCJA	4887	1052	19	16.6	1.8	0.6
14	BULGARIA	4000	6046	10	-4.1	1.4	3.2
15	POLSKA	3800	1737	17	8.1	1.4	0.9
16	IRLANDIA	3566	2188	15	5.0	1.3	1.2
17	BELGIA	2944	1801	16	5.0	1.1	1.0
18	NORWEGIA	2114	1280	18	5.2	0.8	0.7
19	JUGOSŁAWIA	1460	6616	9	-14.0	0.5	3.5
20	DANIA	1429	980	20	3.8	0.5	0.5
	EUROPA	277386	188143		4.0	100.0	100.0

Zródło: dane WTO

Przwyjazdy z dziesieciu najwazniejszych dla Europy rynków turystycznych w 1990 roku stanowiły 66% ogółu przyjazdów zarejestrowanych w Europie. Na czele listy znajdują się Niemcy, a następnie Wielka Brytania i Włochy. Na czwartym miejscu plasują się przyjazdy turystów z USA, jedynego kraju spoza Europy, co świadczy o znaczeniu rynku amerykańskiego dla turystyki w Europie.

Tablice 8 i 9 przedstawiają wielkość turystyki przyjazdowej do Europy z USA i Japonii w latach 1985-1990 według ważności krajów docelowych. Tablice zawierają również informacje o udziale Europy jako regionu docelowego wyjazdów z USA i Japonii. Jak wynika z przedstawionych danych liczba przyjazdów turystów amerykańskich do Europy od kilku lat stopniowo się zmniejsza (spadek średnio o 3.3% rocznie od 1985 roku), a najważniejszym krajem docelowym jest Wielka Brytania, następnie Niemcy, Włochy i Francja. Te same cztery kraje znajdują się na czele listy najczęściej odwiedzanych przez turystów z Japonii krajów europejskich, z tym że Wielka Brytania znajduje się na czwartym miejscu. W przypadku przyjazdów z Japonii do Europy w latach 1985-1990 notowano bardzo wysokie średnioroczne tempo wzrostu (12.8%). W przypadku obu omawianych krajów Europa znajduje się na drugim miejscu po ich własnym regionie jako kierunek wyjazdów turystycznych.

Tab.6) NAJWAŻNIEJSZE DLA EUROPY RYNKI TURYSTYCZNE W 1990 R.

NR KOL. 1990	KRAJ POCHODZENIA TURYSTOW	PRZYJAZDY W TYS.	% PRZYJ. W EUROPIE	TEMPO WZR 1980-90
1	NIEMCY	51738	18.3	3.1
2	WLK. BRYTANIA	27720	9.8	5.8
3	WŁOCHY	16077	5.7	7.9
4	USA	16046	5.7	4.5
5	FRANCJA	15598	5.5	2.3
6	HOLANDIA	14830	5.3	2.6
7	SKANDYNAWIA	13087	4.6	5.9
8	BELGIA	10550	3.7	5.4
9	HISZPANIA	9896	3.5	11.2
10	SZWAJCARIA	9732	3.5	5.5
RAZEM 1-10		185319	65.5	4.6
RAZEM EUROPA		283115	100.0	3.9

Zródło: dane WTO

Tab.7) TURYSTYKA MIĘDZYNARODOWA W EUROPIE
STRUKTURA WG REGIONU POCHODZENIA TURYSTOW

REGIONY SWIATA	% PRZYJAZDOW 1985	% PRZYJAZDOW 1989
AFRYKA	2.7	2.4
AMERYKI	10.7	7.7
EUROPA	81.4	84.9
AZJA WSCH./PACYFIK	2.6	2.8
AZJA PD	0.2	0.1
BLISKI WSCHOD	2.3	2.1
RAZEM EUROPA	100.0	100.0

Zródło: dane WTO

Tab.8) PRZYJAZDY TURYSTOW Z USA DO EUROPY W LATACH 1985-90.

NR		PODZIAŁ	PRZYJAZDY (TYS)		TEMPO WZR.
KOL.	KRAJE	RYNKU(%)	1990	1985	1985-90(%)
1	WLK.BRYTANIA	19.8	3048	3166	-0.8
2	NIEMCY	15.8	2428	2631	-1.6
3	WŁOCHY	13.8	2124	2907	-6.1
4	FRANCJA	13.5	2072	2778	-5.7
5	SZWAJCARIA	8.4	1289	1611	-4.4
6	AUSTRIA	5.8	885	988	-2.2
7	HISZPANIA	5.4	836	998	-3.5
8	HOLANDIA	3.3	507	628	-4.2
9	IRLANDIA	2.6	402	392	0.5
10	GRECJA	1.8	274	466	-10.1

NR	REGIONY	PODZIAŁ	PRZYJAZDY	TEMPO WZR.
KOL.	SWIATA	RYNKU(%)	1990(TYS)	1985-90(%)
1	AMERYKI	54.8	24472	3.6
2	EUROPA	34.46	15389	-3.3
3	AZJA WSCH/PACYFIK	8.26	3687	3.4
4	BLISKI WSCHOD	1.14	510	-5.7
5	AFRYKA	0.91	451	-2.9
6	AZJA PD	0.39	196	4.7
SWIAT		100.0	44660	0.7

Zródło: dane WTO

Tab. 9) PRZYJAZDY TURYSTÓW Z JAPONII DO EUROPY
W LATACH 1985-90.

NR KOL.	KRAJE	PODZIAŁ RYNKU(%)	PRZYJAZDY (TYS)		TEMPO WZR. 1985-90(%)
			1990	1985	
1	NIEMCY	18.9	841	489	11.5
2	WŁOCHY	17.4	773	285	22.1
3	FRANCJA	16.8	750	528	7.3
4	WLK. BRYTANIA	12.8	571	211	22.1
5	SZWAJCARIA	11.6	515	307	10.9
6	HISZPANIA	5.5	244	127	14.1
7	AUSTRIA	5.3	236	126	13.4
8	GRECJA	2.4	108	93	3.1
9	HOLANDIA	2.2	100	80	4.6
10	ZSRR	1.5	68	47	7.7

NR KOL.	REGIONY SWIATA	PODZIAŁ RYNKU(%)	PRZYJAZDY 1990(TYS)	TEMPO WZROSTU 1985-90(%)
1	AZJA WSCH./PACYFIK	51.11	8846	16.6
2	EUROPA	25.72	4452	12.8
3	AMERYKI	21.56	3731	22.8
4	AZJA PD	0.79	137	7.7
5	AFRYKA	0.51	88	11.5
6	BLISKI WSCHOD	0.3	52	0.1
SWIAT		100.0	17306	16.5

Zródło: dane WTO

PODSUMOWANIE

W 1991 roku w Europie zanotowano 277.4 mln przyjazdów turystów zagranicznych i odgrywa ona zdecydowanie dominującą rolę w turystyce światowej, koncentrując prawie 2/3 przyjazdów światowych

Udział Europy w światowym rynku turystycznym ulegnie istotnej zmianie od 1993 roku, od kiedy planowane jest utworzenie wspólnego rynku europejskiego krajów EWG. Wówczas wszystkie podróże odbywane przez obywateli Wspólnoty Europejskiej do każdego kraju EWG będą traktowane jak turystyka krajowa, podobnie jak na przykład w USA, kiedy mieszkaniec Kalifornii podróżuje do Nowego Jorku. WTO szacuje na bazie danych z roku 1990, że po utworzeniu Wspólnego Rynku udział Europy w turystyce światowej spadnie z 62% do 49%.

Europa nie straci jednak całkowicie swojego znaczenia, choć udział jej w światowym rynku turystycznym stopniowo się zmniejsza na rzecz regionu Azji i Pacyfiku.

W 1991 roku w Europie, po raz pierwszy od 1981 roku, zanotowano spadek liczby przyjazdów turystów zagranicznych. Złożyło się na to wiele przyczyn. Wojna w Zatoce Perskiej oraz recesja gospodarcza w USA spowodowały rezygnację mieszkańców USA z wyjazdów do Europy. Odbiło się to również na przyjazdach z Japonii. Przyjazdy z USA do Hiszpanii, Włoch oraz Francji spadły w 1991 roku o około 20%, natomiast przyjazdy z Japonii spadły we Francji o ponad 30%, w Hiszpanii ponad 20%, a we Włoszech ponad 10%.

Ponadto główną przyczyną spadku liczby przyjazdów była wojna domowa w Jugosławii. Negatywne skutki tego konfliktu

odczuła nie tylko sama Jugosławia, ale również inne kraje położone na Bałkanach - Grecja i Bułgaria, ponieważ w tych krajach również zanotowano spadek przyjazdów turystów zagranicznych.

Spośród subregionów Europy największy udział w recepcji całego regionu w roku 1991 miały: Europa Zachodnia oraz Europa Południowa.

Kraje europejskie, które przyjeły najwięcej turystów zagranicznych w 1991 to: Francja, Hiszpania i Włochy. Skoncentrowały one 42.5% wszystkich przyjazdów w Europie.

Najważniejsze dla Europy rynki turystyczne w 1990 roku to: Niemcy, a następnie Wielka Brytania i Włochy. Na czwartym miejscu plasują się przyjazdy turystów z USA, jednego kraju spoza Europy, co świadczy o znaczeniu rynku amerykańskiego dla turystyki w Europie.

ANEKS:

**LISTA KRAJÓW ZALICZANYCH DO POSZCZEGÓLNYCH SUBREGIONÓW
EUROPY:**

EUROPA WSCHODNIA

Bułgaria
Czecho-Słowacja
Węgry
Polska
Rumunia
b. ZSRR

EUROPA POŁNOCNA

Dania
Finlandia
Irlandia
Norwegia
Szwecja
Wlk. Brytania
Islandia

EUROPA POŁUDNIOWA

Gibraltar
Grecja
Włochy
Malta
Portugalia
San Marino
Hiszpania
Jugosławia
Cypr

EUROPA ZACHODNIA

Austria
Belgia
Francja
Niemcy
Liechtenstein
Luksemburg
Monako
Holandia
Szwajcaria

ZRÓDŁA:

- [1] *Tourism Trends Worldwide and in Europe 1950-1991.*
WTO, Madryt 1992.
- [2] *Turystyka i wypoczynek 1991.* GUS. Warszawa 1992.
- [3] *Turystyka w problematyce integracyjnej krajów EWG,*
MAT/89/26/01
- [4] *Yearbook of Tourism Statistics.* WTO. Madryt 1991.

BIBLIOTEKA IT
Archiwum Prac
Naukowo-Badawczych